

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni dwar l-Approċċ Globali għar-Riċerka u l-Innovazzjoni — L-Istrateġija tal-Ewropa għall-kooperazzjoni internazzjonali f’dinja li qed tinbidel”

[COM(2021) 252 final]

(2022/C 105/11)

Relatur: **Neža REPANŠEK**

Konsultazzjoni	Kummissjoni Ewropea, 1.7.2021
Bażi legali	Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum
Adottata fis-sezzjoni	30.9.2021
Adottata fil-plenarja	20.10.2021
Sessjoni plenarja Nru	564
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	231/0/4

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Il-KESE jilqa’ l-impenn tal-UE biex tmexxi u tippreserva t-trasparenza fil-kooperazzjoni internazzjonali fir-riċerka u l-innovazzjoni, filwaqt li tippromovi kundizzjonijiet ekwi u reċiproċità mibnija fuq il-valuri fundamentali.

1.2. Il-KESE jilqa’ l-konkluzjonijiet tad-“Dikjarazzjoni ta’ Bonn dwar il-Libertà tar-Riċerka Xjentifika”, adottata fil-Konferenza Ministerjali dwar iż-Żona Ewropea tar-Riċerka (ZER) fdik il-belt fl-20 ta’ Ottubru 2020, peress li tirrappreżenta prekundizzjoni għal xenarju dinamiku ta’ riċerka u innovazzjoni li jistinka għall-promozzjoni tal-għarfien u l-benefiċċju tas-soċjetà. Il-KESE jappoġġja l-adozzjoni ta’ dawn il-prinċipji fil-livell internazzjonali fil-futur.

1.3. Il-KESE jqis li hemm bżonn li l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jiġu involuti ahjar fl-appoġġ lill-istituzzjonijiet tal-UE u lill-Istati Membri biex jiżviluppaw politiki straordinarji u programmi speċjali (mobilità tal-karrieri, attrazzjoni/zamma tar-riċerkaturi, u riżultati ta’ riċerka applikata u ta’ innovazzjoni għall-kultura intraprenditorjali tal-SMEs tal-UE) li kapaċi jifruktaw il-valur miżjud tal-UE li min-naħa tagħhom jistgħu jikkontribwixxu għal Żona Ewropea tar-Riċerka⁽¹⁾ ambizzjuża għad-deċennju li jmiss. Dan għandu jnvolvi b’mod partikolari li jitqiesu t-tagħlimiet mehuda matul il-pandemija u l-impatt tat-tibdil fil-klima fuq is-soċjetajiet u l-ekonomiji, kif ukoll il-htieġa li jiġi żgurati it-trasferiment shih tal-għarfien u t-teknoloġija permezz tat-trasformazzjoni diġitali tar-riċerka. Il-pandemija tat prominenza lill-kooperazzjoni fil-qasam tas-saħħa, fejn l-enfasi trid tkun sabiex il-kura tas-saħħa ssir disponibbli, sabiex isir hidma biex tittejjeb u tissaħħah is-saħħa b’mod f’waqtu, kif ukoll sabiex il-professjonisti tas-saħħa jikkooperaw bejniethom, fejn il-hidma flimkien tista’ ssib soluzzjonijiet anke għall-problemi tas-saħħa l-aktar kumplessi.

1.4. Il-KESE jixtieq jiġbed l-attenzjoni dwar l-importanza li jissahħah ir-rwol ta’ tmexxija tal-UE fl-appoġġ tas-shubijiet multilaterali tar-riċerka u l-innovazzjoni biex jitwasslu soluzzjonijiet godda għall-isfidi ekoloġiċi, diġitali, tas-saħħa, soċjali u tal-innovazzjoni, filwaqt li jitqies l-impatt attwali tal-COVID-19 fuq is-sistemi tas-saħħa, is-soċjetajiet, il-komunitajiet tan-negozju u l-ekonomija globali usa’ Ewropej.

1.5. Sabiex jingħata kontribut konkret bil-għan ta’ UE aktar b’sahħitha fid-dinja, il-KESE jitlob li l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili jiġu inklużi b’mod adatt fil-livell tal-UE u dak nazzjonali fil-hidma tal-Kummissjoni Ewropea fil-monitoraġġ tal-azzjonijiet, kif stabbilit fil-Komunikazzjoni tagħha. Fid-dawl tal-forum ipplanat taż-ŻER għat-tranzizzjoni, il-KESE jissuggerixxi li tiġi ffacilitata azzjoni kongunta mal-UE u l-istituzzjonijiet nazzjonali permezz ta’ Rapport preliminari tan-Network ta’ Għarfien tas-Soċjetà Ċivili, li għandu jiġi pprezentat u diskuss f’konferenza internazzjonali li ssir fl-2022.

(¹) Nota tal-Presidenza lill-Kunsill – It-tiġdid taż-Żona Ewropea tar-Riċerka – kif għandha tithejja t-tmedija ta’ ŻER ambizzjuża li tkun adattata għall-ghaxar snin li ġejjin? u Konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar iż-Żona Ewropea tar-Riċerka l-Għda – stqarrija għall-istampa, 1 ta’ Dicembru 2020.

2. Kummenti ġenerali

2.1. L-Approċċ Globali għar-Riċerka u l-Innovazzjoni jippreżenta l-perspettiva tal-Kummissjoni għall-istrategġija tal-Ewropa dwar il-kooperazzjoni internazzjonali fir-riċerka u l-innovazzjoni. L-istrategġija għandha wkoll l-għan li ssaħħha is-shubijiet biex jipprovdu soluzzjonijiet godda għall-isfidi ekoloġiċi, diġitali, tas-saħħa, soċjali u tal-innovazzjoni.

2.2. L-istrategġija l-ġdida tibni fuq żewġ objettivi prinċipali. L-ewwel nett, hija timmira għal ambjent ta' riċerka u innovazzjoni li huwa bbażat fuq regoli u valuri, u li huwa miftuħ ukoll, sabiex jgħin lir-riċerkaturi u lill-innovaturi madwar id-dinja jahdmu flimkien fi shubijiet multilaterali u jsibu soluzzjonijiet għall-isfidi globali. It-tieni, għandha l-għan li tiżgura r-riċiproċità u kundizzjonijiet ekwi fil-kooperazzjoni internazzjonali fir-riċerka u l-innovazzjoni.

2.3. L-approċċ globali ġdid jehtieg li jiġi implimentat permezz ta':

- il-modulazzjoni tal-kooperazzjoni bilaterali tal-UE fir-riċerka u l-innovazzjoni biex issir kompatibbli mal-interessi u mal-valuri Ewropej u biex tissaħħha l-awtonomija strategika miftuħa tal-UE;
- il-mobilizzazzjoni tax-xjenza, tat-teknoloġija u tal-innovazzjoni biex jiġi aċċellerat l-iżvilupp sostenibbli u inkluziv, u t-tranżizzjoni lejn soċjetajiet u ekonomiji reżiljenti u bbażati fuq l-għarfien f'pajjiżi b'introjtu baxx u medju;
- it-tnedija ta' inizjattivi mfassla fuq approċċ ta' Tim Ewropa, li jikkombinaw azzjonijiet mill-UE, l-istituzzjonijiet finanzjarji u l-Istati Membri biex jisfruttaw l-effettività u l-impatt tal-azzjonijiet.

2.4. Il-Komunikazzjoni sservi wkoll ta' gwida fl-implimentazzjoni tad-dimensjoni internazzjonali tal-programm il-ġdid tal-UE għar-riċerka u għall-innovazzjoni ċivili, Orizzont Ewropa, u s-sinerġiji tiegħu ma' programmi oħrajn tal-UE, b'mod partikolari l-Istrument ta' Viċinat, ta' Kooperazzjoni għall-Iżvilupp u ta' Kooperazzjoni Internazzjonali – Ewropa Globali.

3. Impenn lejn trasparenza internazzjonali u valuri fundamentali fir-riċerka u l-innovazzjoni

3.1. Sabiex iżomm ir-rwol ta' tmexxija, il-programm tal-UE għar-riċerka u l-innovazzjoni jehtieg jibqa' miftuħ għad-dinja. Dan ifisser li l-partecipanti mid-dinja kollha, irrispettivament mill-post tal-istabbiliment jew tar-residenza tagħhom, għandhom ikunu jistgħu jippartecipaw fi programmi tal-UE bħall-Erasmus+ u l-Orizzont Ewropa. Barra minn hekk, ir-rispett u l-fehim komuni tal-valuri fir-riċerka għandhom jiġu promossi u implimentati aktar fis-shubijiet internazzjonali kollha.

3.2. B'segwitu għall-Kodiċi ta' Kondotta Ewropea għall-Integrità tar-Riċerka^(?), l-Opinjoni tal-KESE dwar Żona Ewropea tar-Riċerka (ZER) ġdida għar-riċerka u l-innovazzjoni^(?) tenfasizza l-htieġa li l-prinċipju tal-integrità xjentifika u etika jiġi inkorporat fl-etika u l-integrità tar-riċerka, sabiex jiġi evitat it-telfien f'termini ta' saħħa tal-bniedem, flus u falliment xjentifiku. Il-Komunikazzjoni tenfasizza r-rwol tal-UE li tipprotegi l-valuri fundamentali komuni meta tindirizza l-isfidi etiċi u tiżgura l-innovazzjoni teknoloġika ċċentrata fuq il-bniedem.

3.3. Il-libertà akkademika, l-awtonomija istituzzjonali, l-aspetti etiċi u ta' integrità tar-riċerka, il-fondazzjonijiet empiriċi, l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, id-diversità u l-inkluzività għandhom jiġu integrati fil-kooperazzjoni internazzjonali fir-riċerka. Il-KESE jaqbel bis-shiħ mal-importanza tal-bilanċ bejn il-ġeneri u l-ugwaljanza, l-awtonomizzazzjoni taż-żgħażaġh u l-partecipazzjoni, l-inkluzjoni u d-diversità fir-riċerka globali fl-innovazzjoni. Ambjent inkluziv u li jappoggja r-riċerka, mingħajr interferenza politika, flimkien ma' opportunitajiet għar-riċerka, għandhom jiġu promossi fil-livelli kollha. Il-KESE jilqa' l-inizjattiva tal-KE biex tiżviluppa u tippromovi linji gwida dwar kif għandha tiġi indirizzata l-interferenza barranija li fil-mira tagħha jkollha l-organizzazzjonijiet tar-riċerka u l-istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja tal-UE.

3.4. L-għan globali tal-UE huwa li tagħmel is-settijiet tad-data FAIR: traċċabbli (Findable), aċċessibbli (Accessible), interoperabbli (Interoperable) u riutilizzabbli (Reusable) fi hdan il-kunċett ta' data miftuħa u xjenza miftuħa.

3.5. Huwa importanti li jiġi pprovdut finanzjament prinċipali fil-livell nazzjonali, filwaqt li jiġi żgurat livell adegwat ta' investiment fir-riċerka u l-iżvilupp li jkun kapaci jilhaq l-għanijiet stabbiliti fis-settur.

^(?) The European Code of Conduct for Research Integrity, www.allea.org [accessed 6 June 2021].

^(?) L-Opinjoni tal-KESE dwar A new European Research Area (ERA) for Research and Innovation (ĠU C 220, 9.6.2021, p. 79).

3.6. “Id-Diplomazija dwar ix-Xjenza” tista’ tgħin lill-UE tippreżenta setgħa ta’ perswazzjoni u ssegwi l-interessi u l-valuri ekonomiċi tagħna b’mod aktar effettiv, tissodisfa d-domanda u l-interess minn pajjiżi msieħba u tiffoka fuq il-kwalitajiet pozittivi tal-UE bħala centru tar-riċerka u tal-innovazzjoni. Il-KESE huwa konvint li djalogu soċjali u ċiviku kostruttiv fil-livelli kollha jikkontribwixxi għal diplomazija xjentifika li tirnexxi fil-komunitajiet tagħna.

4. Bilanċ ġdid – Lejn kundizzjonijiet ekwi u reċiproċità fir-Riċerka u l-Innovazzjoni

4.1. Permezz tal-politiki u tal-programmi tagħha, l-UE hija katalizzatur ewleni għall-internazzjonalizzazzjoni fil-qasam tar-riċerka u l-innovazzjoni. Hija kapaci tinvolvi wkoll sistemi ta’ produzzjoni, u timmobilizza x-xjenza, ir-riċerkaturi żgħażaġġ, in-networks interdixiplinari, it-teknoloġija u l-innovazzjoni biex taċċellera l-iżvilupp sostenibbli u inkluziv, minn naħa waħda, u t-tranzizzjoni lejn soċjetajiet u ekonomiji reżiljenti u bbażati fuq l-għarfien f’pajjiżi bi dħul baxx u medju, min-naħa l-oħra. Il-KESE jenfasizza l-importanza tal-investimenti privati u partikolarment dawk pubbliċi fix-xjenza sabiex jinżamm il-pass ma’ atturi ewlenin globali oħrajn fir-riċerka u l-innovazzjoni, u fl-istess hin biex jiġu protetti d-drittijiet tal-bniedem u l-valuri fundamentali.

4.2. Atturi xjentifiċi ewlenin oħra issa qed jonfqu aktar mill-UE fuq ix-xjenza f’termini ta’ perċentwal tal-prodott domestiku gross. It-tensjonijiet ġeopolitiċi qed jiżdiedu u d-drittijiet tal-bniedem u l-valuri fundamentali bħal-libertà akkademika qed jiġu kkontestati. Il-libertà akkademika hija sinsla għall-edukazzjoni għolja fl-UE, u għandha tiġi protetta fil-konfront ta’ pajjiżi terzi. Fid-dawl ta’ avvenimenti reċenti, il-KESE jilqa’ u jappoġġja l-appell mill-akkademiċi Ewropej⁽⁴⁾ biex tittiehed azzjoni immedjata biex jinholqu perkorsi legali komplementari mhaffa għar-riċerkaturi u l-akkademiċi friskju, inkluzi akkademiċi, studenti u atturi tas-soċjetà ċivili mill-Afganistan, speċjalment in-nisa u l-minoranzi etniċi u religjużi.

5. Nindirizzaw l-isfidi globali flimkien

5.1. Il-KESE jappoġġja bis-shiħ li ssir enfasi diretta fuq it-“tranzizzjoni doppja u ġusta”, jiġifieri t-Tranzizzjoni Diġitali u l-Patt Ekoloġiku, u fuq il-politiki dwar is-saħħa u dwar l-irkupru fit-tul wara l-COVID-19. L-Ewropa jehtieg tikkoopera bejn il-fruntieri fuq skala li qatt ma rajna bħalha qabel biex nitgħallmu kif, flimkien ma’ msieħba oħrajn, nizviluppaw soluzzjonijiet innovattivi halli nwettqu tranzizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali ġusti f’konformità mal-għanijiet ta’ żvilupp sostenibbli u biex nippromovu r-reżiljenza, il-prosperità, il-kompetittività tal-Ewropa – b’mod partikolari favur l-SMEs mikro – u nappoġġjaw il-benesseri ekonomiku u soċjali. Minbarra li jrawwem tranzizzjoni lejn ekonomija Ewropea aktar reżiljenti, irkupru inkluziv li jiżgura li l-ebda Ewropew ma jithalla jibqa’ lura huwa essenzjali fil-proċess ta’ tranzizzjoni lejn ekonomija Ewropea sostenibbli u li fl-istess hin johloq opportunitajiet godda għall-haddiema. L-innovazzjoni soċjali tista’ taqdi wkoll rwol importanti f’dawk il-proċessi.

5.2. It-trasparenza reċiproka, l-iskambju liberu ta’ ideat u l-ħolqien kongunt ta’ soluzzjonijiet huma essenzjali għall-insewiment u l-promozzjoni ta’ għarfien fundamentali. Dawn huma komponenti ewlenin ta’ ekosistema tal-innovazzjoni vibranti, minhabba li l-ftuħ fil-kooperazzjoni, li jikkarakterizza l-azzjoni tal-UE, qed isehh f’ambjent globali ttrasformat.

5.3. Il-mobilizzazzjoni tar-riċerkaturi u tal-innovaturi tad-dinja se tkun kruċjali għall-benesseri taċ-ċittadini u tal-ġenerazzjonijiet futuri. Kif deher mill-pandemija globali reċenti, it-tishiħ tal-kooperazzjoni internazzjonali dwar kwistjonijiet bħas-saħħa globali, jgħinna niksbu innovazzjonijiet rivoluzzjonarji. L-UE jehtieg li tappoġġja l-oġġettivi tagħha ta’ awtonomija strateġika miftuħa billi, b’mod parallel, timmodula l-kooperazzjoni bilaterali tagħha ma’ pajjiżi terzi f’ċerti oqsma⁽⁵⁾.

5.4. B’rispons għax-xejriet globali attwali, l-UE għandha tmexxi bl-eżempju, billi tippromovi multilateralizmu bbażat fuq ir-regoli. L-ordni multilaterali jehtieg li jingħata spinta ġdida biex isir adatt għall-iskop tiegħu sabiex ikun jista’ jindirizza l-isfidi globali, u jwieġeb għat-talbiet dejjem akbar taċ-ċittadini għal trasparenza, kwalità u inkluzività. L-UE għandha tippromovi wkoll il-modernizzazzjoni ambizzjuża tal-istituzzjonijiet internazzjonali multilaterali ewlenin, filwaqt li ssegwi pjan direzzjonali kondiviz għal ftuħ reċiproku fil-kooperazzjoni fir-riċerka u l-innovazzjoni sabiex tiffacilita rispons globali għall-isfidi globali u tiskambja l-aħjar prattiki.

(4) <https://www.scholarsatrisk.org/2021/08/urgent-appeal-to-european-governments-and-eu-institutions-take-action-for-afghanistans-scholars-researchers-and-civil-society-actors/>

(5) L-integrazzjoni tal-kooperazzjoni mal-pajjiżi tal-EFTA, il-Balkani tal-Punent, it-Turkija, il-pajjiżi koperti mill-Politika Ewropea tal-Viċinat u r-Renju Unit, l-approfondiment tas-shubijiet tal-UE mal-Afrika, l-Amerika Latina u reġjuni oħrajn eċċ.

5.5. L-UE jehtieg taqdi rwol ewlieni bhala dik li tistabbilixxi l-istandards globali u jenhtieg li dan il-proċess jiġi promoss ukoll permezz ta' rwol akbar fil-kooperazzjoni internazzjonali dwar riċerka prenormattiva u ta' standardizzazzjoni li tkun "favur l-SMEs". Il-KESE jenfasizza l-importanza ta' miżuri ta' appoġġ għall-SMEs fl-oqsma kollha tal-protezzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettwali.

5.6. Il-KESE jappoġġja bis-shih il-pjan ta' azzjoni dwar il-proprjetà intellettwali⁽⁶⁾ bhala approċċ tajjeb hafna u olistiku għall-immodernizzar tas-sistema tal-proprjetà intellettwali tal-UE. It-tnejja tas-Sistema tal-Privattiva Unitarja jehtieg li tkun prijorità ewlenija u ser issaħħah b'mod konsiderevoli l-kompetittività tal-kumpaniji tal-UE.

5.7. Ċerti pajjiżi qegħdin ifittxu dejjem aktar tmexxija teknoloġika permezz ta' miżuri diskriminatorji, u ta' spiss jużaw ir-riċerka u l-innovazzjoni bhala għodda għall-influwenza globali u għall-kontroll soċjali. Għandhom jissahħu l-prosperità u l-kompetittività ekonomika tal-UE, iżda anke l-kapaċità tagħha li tagħmel għad-dispożizzjoni b'mod awtonomu taċ-ċittadini tagħha u li tipprovdihom teknoloġiji u servizzi kruċjali li huma sikuri u siguri. L-UE għandha tmexxi l-iżvilupp ta' normi globali ġodda, standards internazzjonali u oqfsa ta' kooperazzjoni foqfsma bhal dak diġitali, inkluża l-intelliġenza artifiċjali u teknoloġiji ġodda oħra. Il-kwalitajiet pożittivi demokratiċi u regolatorji tal-UE huma assi biex jgħinu fil-bini ta' dinja aħjar, filwaqt li l-kredibbiltà tagħha bhala attur tal-paċi u l-istrutturi tas-sigurtà u d-difiża tagħha jistgħu jgħinu biex jappoġġjaw l-isforzi multilaterali biex il-paċi tinzamm, tinghata sostenn u tinbena.

5.8. Il-KESE ilu fuq quddiem fit-tmexxija tad-dibattitu dwar l-intelliġenza artifiċjali (IA) sa mill-ewwel Opinjoni tiegħu dwar is-sugġett fl-2017⁽⁷⁾, u ppubblika għadd ta' Opinjonijiet dwar is-sugġett matul dawn l-aħħar snin⁽⁸⁾. Huwa ilu jippromovi approċċ ta' "human-in-command" għall-IA, fejn il-bnedmin jibqa' jkollhom f'idejhom it-tmexxija tal-IA f'sens tekniku, u jzommu wkoll il-kapaċità li jiddeċiedu jekk, meta u kif jużawha fis-soċjetà tagħna ingenerali. Barra dan jehtieg tinghata attenzjoni dwar l-impatt tal-IA fuq l-impjegji, l-importanza li jinstab bilanċ tajjeb bejn ir-regolamentazzjoni, l-awtoregolamentazzjoni u l-gwida etika, u l-impatt tal-IA fuq il-konsumaturi, fost oħrajn. Il-KESE bhalissa qed jabbozza l-Opinjoni formali tiegħu dwar il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea għal Att dwar l-Intelliġenza Artifiċjali⁽⁹⁾.

5.9. Il-kapaċità tal-UE li tkun attur globali hija żgurata wkoll permezz tal-konsistenza bejn l-azzjonijiet esterni tal-UE u l-politiki interni f'kull Stat Membru. Vuċi tal-UE magħquda u koerenti hija essenzjali biex jiġu stabilizzati s-shubijiet u l-alleanzi tagħna ma' pajjiżi terzi, biex jinghata appoġġ lill-organizzazzjonijiet multilaterali u reġjonali, u biex jiġi nnegożjat approċċ ibbażat aktar fuq l-interessi għall-beni pubbliċi globali.

Brussell, l-20 ta' Ottubru 2021.

Christa SCHWENG
Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew

⁽⁶⁾ Opinjoni tal-KESE dwar "Pjan ta' azzjoni dwar il-proprjetà intellettwali" (ĠU C 286, 16.7.2021, p. 59).

⁽⁷⁾ ĠU C 288, 31.8.2017, p. 1.

⁽⁸⁾ ĠU C 440, 6.12.2018, p.1; ĠU C 440, 6.12.2018, p.51; ĠU C 240, 16.7.2019, p. 51; ĠU C 47, 11.2.2020, p. 64; ĠU C 364, 28.10.2020, p. 87.

⁽⁹⁾ INT/940 – Regolament dwar l-intelliġenza artifiċjali (ĠU C 517, 22.12.2021, p. 61).